

יד מצוה להרבות בשמחה זו. ואלה
 היו עושין אותה עמי הארץ וכל מי שירצה. אלא גדולי חכמי ישראל וראשי הישיבות והסנהדרין והחסידיים
 הזקנים ואנשי מעשה הם שהיו מרקדין ומספקין ומנגנין ומשמחין במקדש בימי חג הסוכות. אבל כל השם
 האנשים והנשים כולן באין לראות ולשמע: טו השמחה שישמח אדם בעשיית המצוה ובהאבת הא
 מצוה בהו. עבודה גדולה היא. וכל המונע עצמו משמחה זו ראוי להפריע ממנו שנאמר תחת אשר לא עמח
 את ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבב. וכל המגיס דעתו וחולק כבוד לצמו ומתכבד בעיניו במקומת אל
 חוטא ושוטה. ועל זה ההדיר שלמה ואמר אל תתהדר לפני מלך:

היג יג, ה' (בין הגדול) גזארי

עצבות הרי אינה עבירה, אבל טמטום הלב
 עצבות טמטומת אינה יכולה לטמטום העבירה
 הגסה ביותר, מקוה הרי אינו מצוה, שהרי "בטלה
 לטובותא" (ברכות כב, א) אבל מה שמקוה מביא
 לשמחה הוא יכולה המצוה הגדולה ביותר להביא. מה
 שאנו שחיים שצריך להיות בשמחה אין אנו מתכוונים
 לשמחה של מצוה, שהרי שמחה של מצוה היא
 מדונה, היא אפשר לנבוע שכל יהודי יהיה בעל
 מדונה, אלא אנו מתכוונים: לא עצבות.

א"ט ק"י

ד: ויחך יתרו על קל הטובה (שמות יח). כי אצל סתם בני-אדם
 אין השמחה של קל הטובות בידו, כי יש חלוקים רבים
 בענין השמחה. למשל, כשקבאין על חתונה, יש מי שישמח מן
 האכילה שאוכל, דגים ובשר וכיוצא, ויש אחר, שישמח מן
 הפלי-וקר, ויש שישמח מדברים אחרים כיוצא בהם, ויש שישמח
 מן החתונה עצמה, כגון החתנים, שאינם משיגיהם על אכילה
 ושתייה, רק שמחים מן החתונה עצמה, וכיוצא שאר חלוקים,
 אבל אין אדם שיהיה שמח מקל השמחות בידו. ואפילו מי
 שישמח מקל הדברים הנ"ל, אף-על-פי-כן אין השמחה מקל
 הדברים בידו, רק מקל אחר בפני עצמו כזה אחר זה. גם יש
 אחר, שאין לו שום שמחה כלל, לא מן האכילה ושתייה ולא
 משאר דברים, ואף-רובא, יש לו קנאה וצר, שקבא על השדף,
 על שזה נשדף כזה, אבל שלמות ונדלות השמחה הוא, מי
 שחובה לשמח מקל הטובות בידו, וזה אי אפשר כראם
 קשקשפול למעלה על קל הטובה, והינו על השדף, שמשם
 נמשכין קל הטובות, ושם בהשדף הכל אחר, ואינו שמחתו מקל
 הטובות בידו, וזה השמחה גדולה מאד, ומאידה באור גדול
 מאד, כי על-ידי הקלילות שנקבל שמחה בהקרבה נגדל ביותר
 אור השמחות, וכן קל מה שנקבלין יותר רבוי השמחות זה כזה,
 נגדל ונתוסף אור השמחה ביותר יותר, כי נגדל ונתוסף האור
 מאד, על-ידי התנוצצות שמחונצץ משמחה להקרבה: וכל מה
 שיש יותר שמחות שנקבלין בידו, נתוסף ביותר יותר אור
 והתנוצצות. ועל-פני שנקבלל השמחה של קל הטובות בידו,
 אני אור השמחה גדול מאד על-ידי רבוי התנוצצות מזה לזה
 ומזה לזה כפי-ל. וזהו: ויחך יתרו על קל הטובה — שהיה שמח
 מקל הטובות בידו. תהו: על קל הטובה, כי היה מסתפל
 למעלה על קל הטובה, והינו על השדף, ששם הכל אחר, ושם
 נקבלין קל השמחות יחד, ועל-פני היה שמח על קל הטובות
 בידו כפי-ל:

כבוא לשמחה הוא על ידי מה שמוצא בעצמו
 איוה נקודה טובה על כל פנים ... ועל
 כל פנים יש לו לשמח במה שזכה להיות מזרע
 ישראל שלא עשני גוי. (מ"ט ס' י ד"ה ונטו)

ה' ר"ב (האדמו"ר הקזן) הגיד, קבלתי
 מהסבא מרנו הבע"ל שם טוב

נשמתי עיך, ששטות, לא רק רוח שטות
 אלא גם שטות שהוא מה שאנשים
 קוראים אדם שאינו חכם, עצבות, והרגש
 מעלת עצמו, הם אצל חסידים עברות
 דאורייתא. חקמה, מה שאנשים קוראים
 חכם, שמחה על ידי שמוצאים בכל דבר
 את הטוב שבו שהוא משמח, ודריזות
 בקמתיות, הם אצל חסידים מצות
 דאורייתא: (ספר השמות מ"ט עמוד 52)

ההפלה, אהובי אחי, חזק ואמץ מאד, ואחז עצמך בכל הכחות
 לשאר קנס בעבודתך, ואל תחוש ואל תסתפל כלל על כל הנ"ל
 או כיוצא בזה, ואם אתה ברוך מאד ממנו יתברך, ונתנה
 לך שאמרה פוגם בכל שעה ממש נגדו יתברך, עם כל זה כנגד זה
 תדע, שאיש כזה, שהוא מגשם כל-כף, כל תנועה ותנועה שהוא
 מנתק עצמו מעט מעט מן גשמיותו ופונה להשם יתברך היא
 גדולה וקרה מאד מאד, ואפילו נקדה קטנה מאד, שהוא נצטק
 מצשיותו אליו יתברך, הוא רץ בזה כמה וכמה אלפים פרסאות
 בעולמות עליונים, כשאר תבין היטב עם המעשה של הצדיק
 שהתגבר עליו מאד העצבות וכו', כמובא אצלנו ואי, ועל זה
 ישמח מאד ויהיה עצמו בשמחה תמיד, כי עצבות מזיק מאד
 מאד. ודע, שחכף כשנאדם רוצה לקנס בעבודתו יתברך, אני חכף
 היא עברה גדולה קשיש לו עצבות, חס ושלום, כי עצבות היא
 סטרא אחרא (וזהו נח דף עא), והשם יתברך שונא אותה:

והעקר להיות בשמחה תמיד, וישמח עצמו בכל מה
 שיכול, ואפילו על-ידי מלי דשטותא, לעשות עצמו קשוקה
 ולעשות עניני שטות וצחוק או קפיצות ורקודים, כדי לבוא
 לשמחה, שהוא דבר גדול מאד:

אמר הבע"ל שם טוב ואחריו הרב
 המגיד [ממעזרי"ש] ו"ל שאם

אינו יכול להתפלל בשמחה, מתר לו
 להתעורר עצמו לשמחה בכח שמחת
 עולם הנהגשיות שיש לו מאידה
 דבר"ל, ואחר כך החכם עיניו בראשו
 וימשיך עוד שמחה עלגה קדישא.

הנהג ה"ל

שטות יהודי
 שאינו מתחלק בשמחה בעצם היותו יהודי והריהו
 כמו טובה לשמים, הרי זה סימן שלא הבין אף פעם
 את משמעותה של הברכה: "שלא עשני גוי", ומה
 שהוא ממשש בעצמו: "האם אני חסיד, או לא" -
 וזהו גאון, למה דוקא חסידו יהודי.

חובב גאון (נחום אש)

משוב כל ... גם האר"י ז"ל גילה למיודעו שזכה
 לכל האי להתגלות על ידו כל כך סתרי צפוני
 תורה הקדושה כשכיל שהיה שמח מאוד
 בעשיית המצוה. (משל ד"ה לית סולמא)

שאלה פ"ע את רבנו נה"ב שמה
 מגורן מה חדש הבע"ל שם טוב

בענין עבודת ה' בשמחה, והלא פרוש
 אמרה תורה (דברים כח, מז) 'פתחת אשר לא
 עבדת את ה' אלקיך בשמחה', וז"ל קרי
 פי רב הוא (תהלים ק, ב) 'עבדו את ה'
 בשמחה'. ה' השיב רבנו ואמר, הדישו
 של הבע"ל שם טוב הוא, כי על האדם
 להיות בשמחה תמיד גם שלא בשעת
 עבודה, גם כשאינו עוסק בקיום המצות
 בפעל שומה עליו לחדש ולשמח:

(לגס של ישאל מ"ט עמוד קטו)

מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ולהתגבר
 להרחיק העצבות והמרה שחורה בכל
 נוחו. וכל החולאת הבאין על האדם כולם באין
 רק מקלול השמחה ... וגם חכמי הרופאים
 האריכו בזה, שכל החולאת על ידי מרה שחורה
 ועצבות, והשמחה הוא רפואה גדולה.

(מ"ט ס' כד)

ב"א ג"כ

עבדו את ה' בשמחה, רצה לומר בזה שאתם
 הולכים תמיד בשמחה בזה גופא אתם
 עובדים את ה' ... [ו]מה יהיה השמחה ידעו כי
 ה' הוא אלוקים הוא עשנו' כו'.

(ליקוים דרושים ד"ה וז"ל שזה)

ב"א ג"כ

נודע שהקב"ה מתאוה שיהיה שכירתו
 בתחתונים שיתקדש האדם מאוד שיהיה
 ראוי להיות מרכבה לקדושתו יתברך ... ואם
 האדם בשמחה אז הוא יכול להיות מרכבה
 לקדושתו יתברך, וכביכול השכינה מלוכשת
 בתוך האדם. (פי משל ד"ה ע"זו י"ל)

ויהיה תמיד בשמחה, ויחשוב ויאמין באמונה שלימה שהשכינה אצלו
 ושומרת אותו, והוא מסתכל על הבורא יתברך והבורא יתברך מסתכל בו...
 צוואת הר"ב ש"ש אות קכ

שְׁמַעְתִּי מִמּוֹרֵי הַיַּעַץ שֶׁם טוֹב זֶה הָיָה
קָשָׁה בְעֵינָי מִחַחֲסִידִים יְגִילוּ כֹל חַיִּים, הֲלֹא אֵינִי בִשְׁלֹחַן עֶרְוָה: רְאוּ כִכֵּן
יֵרָא שְׂמִיָּה שִׂיחָא מִיַּצֵּר וְדוֹאג עַל חוֹרְבַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְעַמְּהָ נִפְשׁוּ עַל דְּבַר זֶה.
וְחַתְּפֵלֵל אֵל ה' בְּמַחֲשַׁבָה צְפוּנָה כִּלְכֵּן בְּנִסְעוֹ קִלְקַל פְּנֵי רַבֵּי הָקִי מִלּוֹרֵי רַבֵּי
יַעֲקֹב יִצְחָק זְלֹהֵי מְלֻבְלוּ: 'אֲנִי ה' חוֹשִׁיעָה נָא בַעַת בּוֹאֵי אֶל הַצְדִיק, יוֹרֵנוּ
דְּרַךְ תִּירוּן עַל עֵינָי זֶה לְכָל יְקֻשָׁה בְעֵינָי, כִּי אַתָּה יוֹדַע שְׂאֵינִי רֹצֵחַ לְחַקְשׁוֹת, רַק
לְדַעַת אִמְרֵי־הַעֲנִי, וְכִבֵּר אִמְרוּ חֲכָמִים (יִסְאֵל ב. ט. ה.) 'הֲבֵיא לִטְהַר מְסִיעֵינוּ אוֹתוֹ',
לֹא אִמְרוּ 'מְסִיעֵי' בְּשׁוֹן יְחִיד אֲלֵי 'מְסִיעֵינוּ' לְשׁוֹן רַבִּים, מִשְׁמַע הַכֹּל מְסִיעֵנוּ,
אִם כֵּן גַּם הַצְדִיק יִסְעֵה אוֹתִי בֹהַ. כֹּל זֹאת עֵלָה בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ וּבְלִבּוֹ.

וְכֹאשֶׁר בָּא אֶל בֵּיתוֹ נֹאחַ קוֹדֵשׁ, תִּיכַף פִּיו פָּתַח בְּחִכְמָה וּבְרוּחַ הַקּוֹדֵשׁ,
אָמַר לוֹ: לֵמָּה נִפְלֹל מִיךָ, אִם אֲמַנְנָה אֵינִי בִשְׁלֹחַן עֶרְוָה שְׂרָאֵי לְכָל אָדָם יֵרָא
שְׂמִיָּה שִׂיחָא מִיַּצֵּר וְדוֹאג עַל חוֹרְבַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, אֲבָל כָּבֵר אִמְרוּ (עֵין אִסְתֵּר רַבָּה
ט. א.): הַחֲכָם נִחְלָתוֹ בְּפָנָיו וְאֶלָּא בְּלִבּוֹ, וְחֵן תִּאֲמִינוּ כִּי בַעַת שְׂאֵי אִמְרוּ תִיקוּן
תְּצוּת בְּבִי וְחַתְּנוּנִים וּסְלֵי מִים, בְּכֹל זֹאת אֵינִי שֶׁשׁ וְשִׁמְתָה. וְכִן הוֹרָה לִי רַבֵּינוּ
הָקִי הַגּוֹאֵן מוֹרֵינוּ הֶרֶב רַבֵּי שְׁמַעְלָא זְלֹהֵי אֲבָדְקִי נִיקְלִשְׁבוּרָה, עַל פִּי מִשַׁל
לְמַלְךְ גְּדוֹל שֶׁנִּשְׁבַּח, וְהִנְיָ עֲלֵמוֹד לְפִשׁוּ וּלְלוֹן אֲצֵל אֲהוּבֵי וּמוֹדֵעֵי, וְכִרְאוֹת
אוֹהֲבֵי אֶת הַמֶּלֶךְ בְּשִׁבְיָה, הֵלֶךְ יֵלֵךְ וְכֵכָה מֵאֵין תְּפֹאֲרוֹ, וּבְכֹל זֹאת שֶׁשׁ וְשִׁמְתָה כִּי
הַמֶּלֶךְ מֵתְאֲכֹסֵן אֲצֵלָה. וְהַנְּמַשֵּׁל, כִּי בְּאוֹתוֹ שַׁעַת שְׁבוּכָה עַל חוֹרְבַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
הַשְׂכִּינָה נִכְנָדָה, שְׁנֵאמַר (אִיכָה ב. ט.) 'קוֹמִי רוּבֵי בְּלִילָה וְגו' נִזְכַּח פְּנֵי ה'.

(וְסִימָה רַבֵּי מְלֻבְלוּ): 'וְאִם כִּי כְּתִיב (מִיכָה ח. ה.) 'הַצַּנַּע לָכֵת עַם ה' אֲלֵקוֹר, וְלֹא
הָיָה רְאוּי לְגִלוֹת הַדְּבַר, אֲבָל מִה נִעֲשֶׂה הֲלֹא אִמְרוּ 'הֲבֵיא לִטְהַר מְסִיעֵינוּ אוֹתוֹ',
לֹא אִמְרוּ 'מְסִיעֵי' כִּי אִם 'מְסִיעֵנוּ', מִשְׁמַע הַכֹּל מְסִיעֵנוּ, אִם כֵּן גַּם אֵינִי צָרִיךְ
לְסִיעֵי'. עַד כֵּן דְּבַרֵּי פֶה קָדוֹשׁ הֵי מְכֻבָּר.

עוֹד אָמַר יְיָ הַמֶּלֶךְ עָלָיו הַשְּׁלֹמֹה, אָנִי
יֵרָאֵתִי מֵתוֹךְ שְׂמֵחָתִי וְשְׂמֵחָתִי מֵתוֹךְ
יֵרָאֵתִי, וְאֶהְבֵּתִי עָלְתָה עַל פְּלִם, לְפִיכָךְ בָּרַת לִי הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא בְּרִית שְׂאֵנִי אֱהִיָּה בְּקִי בְּמִקְרָא וּבְמִשְׁנָה
בְּהִלְכוֹת וּבְאֲגָרוֹת.

שְׂעֵבֵד אֵת הַשֵּׁם בְּיִרְאָה וּבְשִׂמְחָה, וְהֵן
תְּרִין רְעִין דְּלֹא מִתְפָּרְשִׁין, וְיִרְאָה
בְּלֹא שְׂמֵחָה הוּא מְרָה שְׁחוּרָה, וְלֹא יֵאֵת
לְצַעַר עַל עֲבוּרֵת ה' הָאֵיךְ לְעֵבֵד, רַק
תְּמִיד יִהְיֶה בְּשִׂמְחָה, וְאֶפְלוּ בְּאוֹתוֹ שְׂעֵה
צָרִיךְ גַּם פֶּן לְעֵבֵד אוֹתוֹ וְאֵין פְּנָאֵי לְיֵשֵׁב
אֵיךְ וְהָה: (נֹחָם רִמְבַּ"ם ס' ק"ה)

אִפְיֵלֹ אִישׁ פְּשׁוּט גַם כֵּן צָרִיךְ שִׂיחָה לוֹ יֵרָאֵת
שְׂמִיָּה. וַיֵּשׁ כְּמָה בְּחִינּוֹת יֵרָאֵת ... וְצָרִיךְ
לְחֹק עֲצֻמוֹ בִּירְאֵת שְׂמִיָּה גַם כַּעַת פְּשִׁיטוֹתוֹ כִּכֵּל
מִה שִׂיזְכֵּל, וַיּוֹכֵל לְבוֹא לְשִׂמְחָה גְדוֹלָה עַל יְדֵי
תְּמִימוֹתוֹ וְאִמְנוֹתוֹ, כִּי חֲכָמוֹת אֵין צָרִיכִין כִּלְכֵּן.
רַק אֲמַנְנָה וְתִמְיִמוֹת וּפְשִׁיטוֹת כִּלֵי שׁוֹם חֲכָמָה
כִּלְכֵּן. (רִמְבַּ"ם גוֹפְרִין) (מ"ג ס' ע"ג ד"ה וּלְפִינֵינוּ)

וְאֵין עֵינָי הַשְּׂמֵחָה כֹּאשֶׁר טוֹעִים הַהֲמוֹנִיִּים, שְׁהוֹלֵךְ לְבֵית הַכְּנַסֵּת מֵתוֹךְ
עֲסָקִי בְּחַבְלֵי עוֹלָם וְהוּא מְלֵא בְּשִׂמְחָה וּמְתַמְלֵל כֵּן, וְסוֹכֵר שְׂמֵחָתוֹ
בְּשִׂמְחָה, כִּי זֶה שְׁטוֹת וּשְׁעוֹן, אֲלֵא תְּתַמְלֵה עִיקְרָה בִּירְאָה וְרַעְדָה, וְהִרְגַּשׁ
הַשְּׂמֵחָה בָּא מִמִּילָא, וְכֹאמְרוּ.

וְלֹזָה אִמְרוּ מֵאֵי דְכְּתִיב עֲבָדוּ אֶת ה' כו', וְאִיךְ אֲפֻשֶׁר שִׂתְקַבֵּץ כֹּאדָם
אֲחָד עֵינֵינוּ הִלְלוּ לְלִבּוֹ יְחִידִיו. וְלֹזָה תִּירְצוּ דְהִכֵּי קֹאמְרוּ, בְּמַקּוֹם גִּילָה שֶׁ
תָּהָא תְּחִילָה רַעְדָה, לֹמַר שְׂבֵאמַת אֵי אֲפֻשֶׁר לְשִׂמְחָה אֲלֵא אִם כֵּן הִיָּה שֶׁ
מִתְחַלְלָה רַעְדָה וְאַחַר כֵּן מְרַגֵּשׁ הַשְּׂמֵחָה מִמִּילָא... זִכְרֵי (נח אֲבוֹת)

עִיקְרָה הַשְּׂמֵחָה לְאָדָם כְּהַעֲלוֹתוֹ הַנִּיּוּצוֹת
לְעִבּוּדוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, שֶׁהַנִּיּוּצוֹת נִעֲשִׂים
לְאָדָם שְׂמַעְלָה אוֹתָם, כְּמוֹ לְכוּשׁ, וְכֹזֵב מִגִּיעַ לוֹ
הַשְּׂמֵחָה. וְקוֹדֵם אֲדָר הוּא שׁוֹכְבִי"ם שְׁהוּא הַעַת
הַעֲלָתָה הַנִּיּוּצוֹת לְקֹדֵשׁ, וּמִשְׁהִיָּע אֲדָר כְּכֹר
הַגִּיעַ הַעַת שֶׁהַעֲלָה אוֹתָם מִקּוֹדֵם הַשׁוֹכְבִי"ם.

(טוֹרִים ד"ה לְגַל מִחֲמַר חו"ל שֶׁמִּנְגַם אֲדָר)

...שְׂמַעְתִּי מִמּוֹרֵי זְקֵי (וְיִשְׁמַח מִשֵּׁחָה) זְלֹהֵי לְשִׁיבָה לְנוֹ, שְׂבִיבֵי נְעוּרֵי הָיָה
קָשָׁה בְעֵינָי מִחַחֲסִידִים יְגִילוּ כֹל חַיִּים, הֲלֹא אֵינִי בִשְׁלֹחַן עֶרְוָה: רְאוּ כִכֵּן
יֵרָא שְׂמִיָּה שִׂיחָא מִיַּצֵּר וְדוֹאג עַל חוֹרְבַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, וְעַמְּהָ נִפְשׁוּ עַל דְּבַר זֶה.
וְחַתְּפֵלֵל אֵל ה' בְּמַחֲשַׁבָה צְפוּנָה כִּלְכֵּן בְּנִסְעוֹ קִלְקַל פְּנֵי רַבֵּי הָקִי מִלּוֹרֵי רַבֵּי
יַעֲקֹב יִצְחָק זְלֹהֵי מְלֻבְלוּ: 'אֲנִי ה' חוֹשִׁיעָה נָא בַעַת בּוֹאֵי אֶל הַצְדִיק, יוֹרֵנוּ
דְּרַךְ תִּירוּן עַל עֵינָי זֶה לְכָל יְקֻשָׁה בְעֵינָי, כִּי אַתָּה יוֹדַע שְׂאֵינִי רֹצֵחַ לְחַקְשׁוֹת, רַק
לְדַעַת אִמְרֵי־הַעֲנִי, וְכִבֵּר אִמְרוּ חֲכָמִים (יִסְאֵל ב. ט. ה.) 'הֲבֵיא לִטְהַר מְסִיעֵינוּ אוֹתוֹ',
לֹא אִמְרוּ 'מְסִיעֵי' בְּשׁוֹן יְחִיד אֲלֵי 'מְסִיעֵנוּ' לְשׁוֹן רַבִּים, מִשְׁמַע הַכֹּל מְסִיעֵנוּ,
אִם כֵּן גַּם הַצְדִיק יִסְעֵה אוֹתִי בֹהַ. כֹּל זֹאת עֵלָה בְּמַחֲשַׁבְתּוֹ וּבְלִבּוֹ.

וְכֹאשֶׁר בָּא אֶל בֵּיתוֹ נֹאחַ קוֹדֵשׁ, תִּיכַף פִּיו פָּתַח בְּחִכְמָה וּבְרוּחַ הַקּוֹדֵשׁ,
אָמַר לוֹ: לֵמָּה נִפְלֹל מִיךָ, אִם אֲמַנְנָה אֵינִי בִשְׁלֹחַן עֶרְוָה שְׂרָאֵי לְכָל אָדָם יֵרָא
שְׂמִיָּה שִׂיחָא מִיַּצֵּר וְדוֹאג עַל חוֹרְבַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, אֲבָל כָּבֵר אִמְרוּ (עֵין אִסְתֵּר רַבָּה
ט. א.): הַחֲכָם נִחְלָתוֹ בְּפָנָיו וְאֶלָּא בְּלִבּוֹ, וְחֵן תִּאֲמִינוּ כִּי בַעַת שְׂאֵי אִמְרוּ תִיקוּן
תְּצוּת בְּבִי וְחַתְּנוּנִים וּסְלֵי מִים, בְּכֹל זֹאת אֵינִי שֶׁשׁ וְשִׁמְתָה. וְכִן הוֹרָה לִי רַבֵּינוּ
הָקִי הַגּוֹאֵן מוֹרֵינוּ הֶרֶב רַבֵּי שְׁמַעְלָא זְלֹהֵי אֲבָדְקִי נִיקְלִשְׁבוּרָה, עַל פִּי מִשַׁל
לְמַלְךְ גְּדוֹל שֶׁנִּשְׁבַּח, וְהִנְיָ עֲלֵמוֹד לְפִשׁוּ וּלְלוֹן אֲצֵל אֲהוּבֵי וּמוֹדֵעֵי, וְכִרְאוֹת
אוֹהֲבֵי אֶת הַמֶּלֶךְ בְּשִׁבְיָה, הֵלֶךְ יֵלֵךְ וְכֵכָה מֵאֵין תְּפֹאֲרוֹ, וּבְכֹל זֹאת שֶׁשׁ וְשִׁמְתָה כִּי
הַמֶּלֶךְ מֵתְאֲכֹסֵן אֲצֵלָה. וְהַנְּמַשֵּׁל, כִּי בְּאוֹתוֹ שַׁעַת שְׁבוּכָה עַל חוֹרְבַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ
הַשְׂכִּינָה נִכְנָדָה, שְׁנֵאמַר (אִיכָה ב. ט.) 'קוֹמִי רוּבֵי בְּלִילָה וְגו' נִזְכַּח פְּנֵי ה'.

(וְסִימָה רַבֵּי מְלֻבְלוּ): 'וְאִם כִּי כְּתִיב (מִיכָה ח. ה.) 'הַצַּנַּע לָכֵת עַם ה' אֲלֵקוֹר, וְלֹא
הָיָה רְאוּי לְגִלוֹת הַדְּבַר, אֲבָל מִה נִעֲשֶׂה הֲלֹא אִמְרוּ 'הֲבֵיא לִטְהַר מְסִיעֵינוּ אוֹתוֹ',
לֹא אִמְרוּ 'מְסִיעֵי' כִּי אִם 'מְסִיעֵנוּ', מִשְׁמַע הַכֹּל מְסִיעֵנוּ, אִם כֵּן גַּם אֵינִי צָרִיךְ
לְסִיעֵי'. עַד כֵּן דְּבַרֵּי פֶה קָדוֹשׁ הֵי מְכֻבָּר.

סִפְרֵי יִטְבֵּן פְּנִים (מִאֲמַר אֲבוּי וְכוּן לְרֵאשׁ הַשְּׁנֵה)
בְּשֵׁם כְּבוֹד קְדֻשַׁת אֲדוֹנָי זְקֵנֵי הַיַּעַץ שֶׁם
טוֹב זְצוּקִי זְכוּתוֹ יִגַּן עָלֵינוּ וְעַל
כֹּל יִשְׂרָאֵל אָמֵן, מוֹיָבָא שְׁפָלָל גְּדוֹל הוּא
שְׂעַל יְדֵי בְּשׁוּחַן וְשִׂמְחָה אֲפָשֶׁר לְהִתְגַּבֵּר
עַל הַסְּטָרָא אֲתָרָא, וְזֶהוּ שְׂפָתָב (יִשְׁעִיָה נה,
יב) 'כִּי בְּשִׂמְחָה תִצְאֹוּ יְגוֹי': (דְּנִי שְׁלֵמָה
(טְשׁוֹרֵטְקוֹב) שְׂעִי שֶׁל פֶּסַח מִשִּׁי"צ ד"ה נֶפֶס)

בְּכַף עַת וּרְגַע מֵתָהִיִּים כֹּל הַבְּרוּאִים יֵשׁ מֵאֵין
מִחֲכַמְתּוֹ יִתְבָּרֵךְ הַמְּחִיָּה אֶת הַכֹּל, וְכִשְׂתִּיבּוֹנֵן
הָאָדָם בְּעוֹמֵק הַבְּנָתוֹ וַיִּצְיִיר בְּדַעְתּוֹ הַוּוּיִיתוֹ מֵאֵין
בְּכָל רַגַע וּרְגַע מִמֶּשׁ, הָאֵיךְ יֵעֲלֶה עַל דַּעְתּוֹ כִּי רַע
לוֹ, אוֹ שׁוֹם יִסּוּרִים מְבַנֵּי חֵי וְמוֹזוּנֵי, אוֹ שְׂאֵרֵי
יִסּוּרֵין בְּעוֹלָם, הָרִי הָאֵין שְׂהִיָּה חֲכַמְתּוֹ יִתְבָּרֵךְ הוּא
מִקּוֹר הַחַיִּים וְהַטּוֹב וְהַעוֹנֵג, וְהוּא הַעֲדָן שְׁלַמְעֵלָה
מַעֲוָה"ב, רַק מִפְּנֵי שְׂאֵינוּ מוֹשֵׁג לְכֵן נִדְמָה לוֹ רַע
אוֹ יִסּוּרִים, אֲבָל בְּאִמַּת אֵין רַע יוֹרֵד מִלְּמַעְלָה וְהַכֹּל
טוֹב, רַק שְׂאֵינוּ מוֹשֵׁג לְגוֹדְלוֹ וְרַב טוֹבוֹ, וְזֶהוּ עִיקְרָה
הָאֲמִנָּה שְׂכַשְׂבִּילָה נִבְרָא הָאָדָם לְהַאֲמִין דְּלִית אֲתָר
פְּנֵי מִינִיָּה וְכֹאדוֹר פְּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים, וְעַל כֵּן עוֹז
וְחִדּוּהָ בְּמִקּוּמוֹ, הוֹאִיל וְהוּא רַק טוֹב כֹּל הַיּוֹם, וְעַל
כֵּן רֵאשִׁית הַכֹּל שִׂישְׂמָה הָאָדָם וַיְגַל בְּכָל עַת
וְשַׁעַת, וַיְחִיָּה מִמֶּשׁ בְּאִמְנוֹתוֹ בְּה' הַמְּחִיָּה וּמְטִיב
עִמוֹ בְּכָל רַגַע, וְמִי שְׂמַתְעֵצֵב וּמֵתְאֻוֹנֵן מֵרָאָה
בְּעֲצֻמוֹ שִׂישׁ לוֹ מַעַט רַע וַיִּסּוּרֵין, וְחִסֵּר לוֹ אִיזוּה
טוֹבָה, וְהָרִי זֶה כְּכּוֹפֵר ח"ו.

(אֲגַרְמֵס הַקּוֹדֵשׁ סִימָן יֵא ד"ה וְיִמְלוֹר הַעֲנִין)
כְּשֶׂה אֲדָרִים אוֹכֵל הַמֵּאֲכָל מְבִיא אוֹתוֹ לְיָדֵי
חֲדוּהָ, וּבְחִדּוּהָ זֶה הוּא אוֹמֵר רַבֵּי
תוֹרָה וְעוֹבֵד ה' ... אוֹי הוּא מְבִיא אֶת הַקְּבִי"ה
לְיָדֵי עוֹז וְחִדּוּהָ, כְּמִשַׁל לְבֵן מֶלֶךְ שֶׁהֵלֵךְ לְדֹרֵךְ
רְחוֹק וְנִשְׁתַּהָּא לְבֵא אֶל הַמֶּלֶךְ, וְאַחַר כֵּן כְּשֵׁבֵא
אֶל אֲבִיו עוֹז וְחִדּוּהָ לְפָנָיו, כֵּן הַנִּיצוּךְ קוֹדֵשׁ רַבֵּו
הַיָּמִים שְׂמִכְרִירָתָה עוֹלָם הוּא מוֹנֵחַ מִלְּכֵי מְלָכִים,
וְעַתָּה נִתְעַלָּה וְכֹא לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ מְלָכֵי הַמְּלָכִים,
אוֹי עוֹז וְחִדּוּהָ לְפָנָיו, וּמֵאוֹתוֹ הָאָרָה יוֹרֵד עַל
הָאָדָם לְמַטָּה.

(טְשׁוֹרֵטְקוֹב יִשְׂרָאֵל אֲטַט פ"ג מ"ד ד"ה לוֹ יֵאֲמַר וְאֲמָרוּ)

כְּשֶׂה אֲדָרִים מַעֲלָה כֹּל הַדְּכָרִים לְשׁוֹרֵשׁ
בְּמַחֲשַׁבָה הַעֲלִיוֹנָה אֲשֶׁר מִמֶּנָּה
נִתְצַבָּה כֹּל יְצוֹר וּמַפְעֵל וְשֶׁם נִמְחַקוּ וַיִּתְפַּרְדּוּ כֹּל
פּוּעֵלֵי אוֹן, וְזֶהוּ עוֹלָם הַתְּשׁוּבָה ... וְעוֹלָם הַנוֹכַח
נִקְרָא עוֹלָם הַשְּׂמֵחָה וְזֶהוּ מַחֲשַׁבָה אוֹתִיּוֹת
בְּשִׂמְחָה, וְזֶהוּ כִי בְּשִׂמְחָה תִצְאֹוּ מִכֵּל הַקְּלִיפּוֹת

וּמֵן הַגְּלוּת, וְהַמְבִּינֵן וְנוֹתֵן לָב בְּאִמְנוֹנָה שְׂלִימָה כִּי
הַכֹּל בָּא מֵעוֹלָם הַמַּחֲשַׁבָה אֵינוּ מִתְעַצֵּב כִּלְכֵּן
וּמִקְבֵּל הַכֹּל בְּשִׂמְחָה וּמַעֲרוּר עֲלָיו עוֹלָם הַשְּׂמֵחָה
וּמִמִּילָא מִמְּשִׁיךְ שְׂמֵחָה עֲלָיו וְעַל כֹּל הַדְּכָרִים
וְעַל כֹּל הָעוֹלָם וַיִּתְפַּרְדּוּ מֵעֲלָיו כֹּל פּוּעֵלֵי אוֹן,
וּמוֹחֲלִין לוֹ עַל כֹּל עוֹנוֹתָיו. (ג' א' א' א')

כְּשֶׂה אֲדָרָה בְּנִפְשׁוֹ בְּעִיתִים מְזוּמָנִים שְׂצוּךְ
וְלֵהֲאִירָה בְּשִׂמְחָתָה לְבָב, אֲדָר
מִחֲשַׁבְתּוֹ וַיִּצְיִיר בְּשִׁכְלוֹ וּבִינְתּוֹ עֵינָי יְחִידֵי
הָאֲמִינִי, אֵיךְ הוּא מְמַלָּא כֹּל עֲלֵמֵן
וְחַתְּנוּנִים, וּרְפוּלָה מְלוּא כֹּל הָאָרֶץ הַלְלוּ
כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְכוּלָא קְמִיָּה כֹּלֵא חֲשִׁיב מִמֶּשׁ
לְבָדוֹ הוּא בְּעֲלִיּוֹנִים וְחַתְּנוּנִים וּגַם כְּמוֹ שְׂהִיָּה
לְבָדוֹ קוֹדֵם שְׂעַת יְמֵי בְּרַאשִׁית, וַיִּמַּם בְּמַקּוֹם זֶה
שְׂנִבְרָא בּוֹ עוֹלָם הַזֶּה הַשְּׂמִיָּה וְהָאָרֶץ וְכֹל צְבֵאִים
הִיָּה הוּא לְבָדוֹ מְמַלָּא הַמְּקוֹם הַזֶּה, וַיִּמַּם עַתָּה כֵּן
הוּא לְבָדוֹ בְּלֵי שׁוֹם שְׂנִיּוֹ כִּלְכֵּן, מִפְּנֵי שְׂכֵל
הַנְּבִרָאִים בְּטָלִים אֲצֵלוֹ בְּמִצְיָאוֹת מִמֶּשׁ ...

[ו]כְּשִׂיעֵמִיק בּוֹהַ הִרְבֵּה יִשְׂמַח לְבוֹ וְתַגֵּל נִפְשׁוֹ ...
כִּכֵּל לָב וּנְפֶשׁ וּמֵאֹד בְּאִמְנוֹנָה זֶו כִּי רַבָּה הִיא, כִּי
הִיא קְרִבָּת אֱלֹהִים מִמֶּשׁ, וְזֶה כֹּל הָאָדָם וְתַכְלִית
בְּרִיאָתוֹ וּבְרִיאָתוֹ כֹּל הָעוֹלָמוֹת עֲלִיּוֹנִים וְחַתְּנוּנִים
לְהִיּוֹת לוֹ דִּירָה זֶו בְּחַתְּנוּנִים ... וְהִנֵּה כְּמָה גְדוֹלָה
שְׂמֵחָת הַדְּרוּשׁ וּשְׂפֵל אֲנָשִׁים בְּהַתְקַרְבוֹתוֹ לְמַלְךְ
בְּשׁוֹר דָּם הַמִּתְאֲכֵסֵן וְדַר אוֹתוֹ עִמוֹ בְּבִיתוֹ, וְקֵל
וְחֹמֵר לְאֵין קֵץ לְקְרִבָּת וְדִירָת מֶלֶךְ מְלָכֵי הַמְּלָכִים
הַקְּבִי"ה. (ס' פ' א' א')

וְהִנֵּה ה' נִצְבַּע עֲלָיו, שְׂעֵן עַתָּה הַשִּׁי"ת נִצְבַּע עֲלֵינוּ לְשִׁמְרָנוּ מִכָּל רַע, כְּמוֹ
שְׂפִירֵשִׁתִּי (לֵעֵל ד' ה') מִה שְׂפִירֵשׁ הַתְּרַגְּוֹם עַל הַפְּסוּק (שְׂמוֹת טו, יח) ה' יִמְלֹךְ
כִּי ה' מְלִכְתִּיָּה קָאִים כו', שְׂהִת